

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โดยที่การป้องกันประเทศในสถานการณ์สงครามปัจจุบันเป็นหน้าที่ของประชาชนพลเมืองคนไทยทุกคน ที่จะต้องช่วยเหลือกัน จะต้องศึกษาอบรมความรู้ เพื่อที่จะป้องกันตนเองและประเทศชาติ จึงจำเป็นต้องฝึกอบรม และจัดตั้งหน่วยบังคับบัญชาเตรียมไว้ตั้งแต่เวลาปกติ อส. หรือสมาชิกกองอาสารักษาดินแดน เป็นเจ้าพนักงานของรัฐ สังกัดกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย แนวคิดการจัดตั้งกองอาสารักษาดินแดน พัฒนามาจากราชฎรอาสา โดยการรวมตัวกันของราษฎรผู้รักชาติ ที่ยอมสละเลือดเนื้อนั้นเพื่อรักษาเอกราชในพื้นที่แผ่นดินไทยแห่งนี้ ในสมัย พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวได้สถาปนา กองเสือป่าขึ้นในปี พ.ศ. 2454 โดยให้กองเสือป่าเหล่านั้นเป็นกองกำลังติดอาวุธ ที่ใช้สติปัญญาในการป้องกันตนเอง และรักษากองเมืองไว้ในยามคับขันได้ ต่อมาได้จัดตั้งกองพลเมืองอาสาขึ้นมาอย่างเป็นระบบ โดยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงลงพระปรมาภิไธย ประกาศใช้พระราชบัญญัติกองอาสารักษาดินแดนในปี พ.ศ. 2497 ขึ้น และกฎหมายฉบับนี้มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2497 เหล่าสมาชิกกองอาสารักษาดินแดน จึงถือเอาวันที่ 10 กุมภาพันธ์ ของทุกปีเป็นวันสถาปนากองอาสารักษาดินแดน ของพลเมืองผู้กล้าเหล่านี้ จากเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ทางภาคใต้ เราจะเห็นความกล้าหาญของเหล่าสมาชิกกองอาสารักษาดินแดนกองกำลังประจำถิ่นพลเมืองอาสาผู้มีประวัติอันเป็นมา เคียงคู่กับการกู้เอกราชและประเทศชาติที่เกิดความไม่สงบจากผู้ไม่ประสงค์ดี เพื่อหวังทำให้เกิดความเสียหายและสูญเสียต่อแผ่นดินไทย สมาชิกกองอาสารักษาดินแดนพลเมืองอาสาเหล่านี้ยังคงยืนหยัดและยินดีจะปกป้องแผ่นดินไทยต่อไป การปกป้องพิทักษ์รักษาแผ่นดิน เป็นหน้าที่ของคนไทยทุกคน ต้องช่วยกันรักษาดูแลรักษาโดยคนไทยไว้ให้ลูกหลานได้สืบทอดต่อไป มิให้ชาติใด เขามารุกรานแย่งแยกแผ่นดินไทยได้ ดังนั้นมิใช่มีแต่ทหารตำรวจเป็นผู้ดูแลเท่านั้นเราทุกคนต้องช่วยกันปกป้องรักษาและพัฒนาให้เป็นเมืองที่มีความเจริญก้าวหน้าต่อไปร่วมแรงร่วมใจกันสอดส่องดูแล และช่วยกันจัดระเบียบสังคมให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อย สงบสุขประชาชนคนไทยทุกคนต้องมีความรัก และพัฒนาแผ่นดินไทยให้อยู่รอดตลอดไป เหล่าสมาชิกกองอาสารักษาดินแดนยึดมั่นด้วยความภาคภูมิใจของนักรบประชาชนที่จะต่อสู้รักษาแผ่นดินไทยไว้ต่อไป

สมาชิกรัฐสภาหรือ อส. เป็นกองกำลังกึ่งทหารสังกัดกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทยเริ่มก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2497 โดยมีภารกิจในการเป็นกองกำลังประจำถิ่นของประชาชนภายใต้หลักการการป้องกันประเทศชาติเป็นหน้าที่ของคนไทยทุกคนกองอาสารักษาดินแดน จึงได้รับการฝึกให้เป็นกำลังสำรองสำหรับรักษาความสงบเรียบร้อยภายในและพิทักษ์พื้นที่ส่วนหลังในระยะแรกนั้นภารกิจที่สำคัญของสมาชิกรัฐสภาหรือ อส. คือได้รับการมอบหมายให้ร่วมกับฝ่ายปกครองทหารตำรวจในการปราบปรามผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ซึ่งวิวัฒนาการของสมาชิกรัฐสภาหรือ อส. เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปมีสมาชิกรัฐสภาหรือ อส. จำนวนมากต้องเสียชีวิตในการรบพุ่งในครั้งนั้นเมื่อสงครามการต่อสู้แย่งชิงอุดมการณ์สงบลงโดยฝ่ายรัฐบาลเป็นผู้ชนะภารกิจของสมาชิกรัฐสภาหรือ อส. ก็ยังมีอยู่อย่างต่อเนื่องซึ่งตามพระราชบัญญัติกองอาสารักษาดินแดน พ.ศ. 2497 มาตรา 16 จำแนกภารกิจของกองอาสารักษาดินแดน ได้ดังนี้

1. บรรเทาภัยที่เกิดจากธรรมชาติและการกระทำของข้าศึกด้านการช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ของทางราชการและประชาชนในการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน
2. ทำหน้าที่ตำรวจรักษาความสงบในท้องที่ร่วมกับพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจด้วยการตรวจตราสอดส่องมิให้มีการกระทำผิดกฎหมายและดำเนินการช่วยเหลือฝ่ายปกครองหรือตำรวจในการป้องกันและปราบปรามผู้กระทำผิดทุกรูปแบบ
3. รักษาสถานที่สำคัญและเส้นทางคมนาคมด้วยการจัดกำลังปฏิบัติหน้าที่เวรยามรักษาสถานที่ราชการที่สำคัญๆ
4. ป้องกันการจารกรรมสอดรับฟังรายงานข่าวด้วยการจัดทำแหล่งข่าวชุดลาดตระเวนหาข่าว รายงานข่าว และการต่อต้านข่าวทำความช่วยเหลือให้ความสะดวกแก่ฝ่ายทหารตามที่ต้องการและตัดทอนกำลังข้าศึกตามแนวชายแดน
5. ให้ความช่วยเหลือ และอำนวยความสะดวกแก่ฝ่ายทหาร ตามที่ทหารต้องการ และตัดทอนกำลังข้าศึกตามแนวชายแดน
6. เป็นกำลังสำรองส่วนหนึ่งที่พร้อมจะเพิ่มเติมและสนับสนุนกำลังทหารได้เมื่อจำเป็น (สุจริต ปัจฉิมนันท์, 2554)

กระทรวงมหาดไทย เป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีภารกิจโดยตรงเพื่อการบริการประชาชนจึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบการให้บริการแบบใหม่ ทั้งนี้เพื่อตอบสนองนโยบายการบริหารงานแบบใหม่ โดยมุ่งเน้นการให้บริการแก่ประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นทั้งนี้กระทรวงมหาดไทยได้กำหนดการให้บริการราชการแนวทางใหม่โดยการกำหนดนโยบายเป้าหมาย

และแผนการปฏิบัติงานเพื่อให้สามารถประเมินผลการปฏิบัติงานในแต่ละส่วนได้อย่างชัดเจน และให้เกิดความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน

“กรมการปกครอง” กระทรวงมหาดไทยเป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อการให้บริการประชาชนเป็นสำคัญ ซึ่งปัจจุบัน กรมการปกครอง ได้ปรับเปลี่ยนรูปแบบการให้บริการแนวใหม่ โดยเน้นประชาชนเป็นศูนย์กลาง ลดขั้นตอนการทำงานให้น้อยลง เพื่อประชาชนจะได้รับความสะดวกได้อย่างเต็มที่สิ่งต่างๆ เหล่านี้ เกิดขึ้นจากการปฏิรูประบบราชการทั้งสิ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งกองอาสารักษาดินแดน ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีบทบาทและภารกิจในการรักษาความมั่นคงของประเทศมีกองบัญชาการกองอาสารักษาดินแดนเป็นฝ่ายอำนวยการ และประสานการปฏิบัติตามที่กฎหมายได้กำหนดไว้ ตามมาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติกองอาสารักษาดินแดน พ.ศ.2497 ซึ่งสมาชิกกองอาสารักษาดินแดน เป็นกำลังกึ่งทหาร และเป็นกำลังสำคัญของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ที่ปฏิบัติหน้าที่สนับสนุนการปฏิบัติงานของฝ่ายปกครองและตำรวจ ในการรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม สนับสนุนการรักษาความมั่นคงภายใน เป็นกำลังสำรองให้กับฝ่ายทหารในภาวะสงคราม การพิทักษ์พื้นที่ส่วนหลัง การพัฒนาท้องถิ่นร่วมกับราษฎรในท้องถิ่น และการป้องกันฝ่ายพลเรือน เป็นต้น

ในปัจจุบันสถานการณ์ของประเทศไทยได้เปลี่ยนแปลงไป กองบัญชาการกองอาสารักษาดินแดน จึงต้องมีการปรับปรุงบทบาทภารกิจหน้าที่ และโครงสร้างของสมาชิกกองอาสารักษาดินแดนให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพปัญหาในปัจจุบัน โดยการปรับลดภารกิจทางด้านยุทธการให้น้อยลง และคงไว้เฉพาะในพื้นที่ที่มีความจำเป็น โดยมุ่งให้ความสำคัญกับภารกิจด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน อีกทั้งด้านบริการประชาชนในรูปแบบต่างๆ

จะเห็นได้ว่าเมื่อหมดภารกิจในการปราบปรามผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์แล้วแต่ภารกิจด้านอื่นๆ ของสมาชิกกองอาสารักษาดินแดนที่ยังมีอีกมากเช่นการช่วยเหลือผู้ประสบภัยน้ำท่วมจัดอาหารน้ำดื่มเรือลำเรียงคนชราเด็กผู้ป่วยและประชาชนออกจากพื้นที่ไปยังที่ปลอดภัยจัดหาที่พักชั่วคราวให้กับประชาชน หลังน้ำลดได้ซ่อมแซมบ้านเรือนที่อยู่อาศัยของประชาชนในพื้นที่ต่างๆ ของประเทศด้าน การกู้ภัยช่วยนำคนที่ได้รับบาดเจ็บจากอุบัติเหตุทางถนนส่งโรงพยาบาลจัดทำแผนป้องกันอุบัติเหตุในช่วงเทศกาล และวันหยุดต่อเนื่องหลายวันตามที่รัฐบาลสั่งการณลงมา ด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในการปราบปรามผู้มีอิทธิพลจัดตั้งจุดตรวจจุดสกัดจัดชุดเฝ้าระวังเมืองชุดคุ้มครองตำบลจัดชุดรักษาความสงบเรียบร้อยเส้นทางต่างๆ ในพื้นที่เพื่อสร้างขวัญกำลังใจให้กับประชาชน ที่ด้านการป้องกันและสาธารณภัยต่างๆ จัดเจ้าหน้าที่ประสานงานฉุกเฉินตรวจสอบกล้องวงจรปิดตลอด 24 ชั่วโมงและภารกิจที่โดดเด่นในการสนองนโยบายของรัฐบาลได้แก่การร่วมกับฝ่ายปกครองและตำรวจในการออกหาข่าวปราบปรามแพร่ระบาดของยาเสพติดทำให้ในช่วง

รัฐบาลประกาศสงครามกับยาเสพติด ป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติดสามารถปราบปราม ทั้งผู้ค้าทั้งผู้ผลิตและผู้เสพลงได้เป็นจำนวนมาก และดำเนินการตรวจจาดสถานบริการสถานบันเทิงเฝ้าระวังจุดตรวจสกัดการขนยาเสพติดจัดชุดให้ความรู้สมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด (1 กุมภาพันธ์-30 เมษายน 2546) ด้านการหาข่าวคอยสังเกตความเคลื่อนไหวของฝ่ายตรงกันข้ามและประสานงานติดตามไล่ล่าผู้ก่อความไม่สงบในพื้นที่ ภารกิจด้านจิตวิทยามวลชนโครงการ อส.สัมพันธ์ส่งเสริมเทิดทูลสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ให้บริการประชาชนจัดชุดอส.ท่องเที่ยว ดูแลรักษาความปลอดภัย และอำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยว แนะนำสถานที่ท่องเที่ยวภายในประเทศและต่างประเทศเป็นต้น ภารกิจด้านการพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็ง จัดศูนย์เรียนรู้ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สร้างอาชีพสร้างรายได้เข้าสู่กองทุนกองอาสารักษาดินแดน จัดการพัฒนาศักยภาพด้านการฝึกอบรมทวนอย่างต่อเนื่อง ความเสียหายในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อสังคมและประเทศชาติเป็นภารกิจที่สำคัญและมากมายเกินกว่าสิ่งใด

ปัจจุบันยังมีปัญหาเรื่องความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่ อีกมากมายไม่ว่าจะเป็นเรื่องอุปกรณ์ที่ใช้ปฏิบัติหน้าที่ เรื่องค่าตอบแทน เรื่องสภาพแวดล้อมภายในองค์กร เรื่องการสร้างขวัญและกำลังใจ เรื่องสวัสดิการต่างๆที่สมาชิกกองอาสารักษาดินแดนควรที่จะได้รับ และเรื่องงบประมาณในการสนับสนุน ขณะที่สมาชิกกองอาสารักษาดินแดนที่ต้องรับภาระค่าใช้จ่ายในยามเกิดเหตุการณ์ไม่ปกติในบ้านเมืองต้องเสียค่าเดินทางเองไม่ว่าจะเป็นค่าน้ำมันรถยนต์ ค่าอาหาร ค่าใช้จ่ายต่างๆที่จำเป็น ที่รัฐไม่จัดสรรให้หรือที่องค์กรนั้นไม่มี อีกทั้งภาระครอบครัวที่ต้องใช้จ่ายทุกวัน ล้วนเป็นภาระที่สมาชิกกองอาสารักษาดินแดนต้องแบกรับอยู่ทุกวันนี้ สมาชิกกองอาสารักษาดินแดนต้องพร้อมปฏิบัติหน้าที่ตลอด 24 ชั่วโมงเหมือนกับทหารและตำรวจที่ต้องพร้อมปฏิบัติหน้าที่ทันทีที่มีคำสั่ง เมื่อยามมีเหตุการณ์ไม่ปกติ แต่ได้รับค่าตอบแทนที่แตกต่างกัน สมาชิกกองอาสารักษาดินแดนได้รับเพียงน้อยนิดไม่พอต่อความต้องการ และได้เรียกร้องหลายครั้งแล้วแต่รัฐบาลยังให้ความสนใจน้อย และมีคำสั่งให้ปฏิบัติงานอีกมากมาย

จังหวัดพิจิตรเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีกองบังคับการกองอาสารักษาดินแดนจังหวัด(บก.อส.จ.) โดยแยกเป็น 12 กองร้อยอาสารักษาดินแดนอำเภอกับอีก 1 กองร้อยบังคับการและบริการ(ร้อยบก.และบร.) การสั่งใช้สมาชิกกองอาสารักษาดินแดนปฏิบัติภารกิจประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2557 บก.อส.จ.พิจิตร มีสมาชิก กองอาสารักษาดินแดนจำนวน 779 นาย กระจายอยู่ตามกองร้อยอาสารักษาดินแดนอำเภอต่าง ๆ ดังตาราง (คำสั่งใช้ที่ที่ 24/2556 ลงวันที่ 17 ตุลาคม พ.ศ.2556)

ตามคำสั่งใช้สมาชิกกองอาสารักษาดินแดนของผู้ว่าราชการจังหวัดพิจิตร ในแผนยุทธการ “พระพิจิตร 157” ปฏิบัติภารกิจประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2557 อาศัยอำนาจตามในมาตรา 18 แห่งพระราชบัญญัติกองอาสารักษาดินแดน พ.ศ. 2497 ประกอบกฎกระทรวงมหาดไทย ฉบับที่ 7 พ.ศ. 2527 ข้อ 2 (2) และข้อ 5 โดยเฉพาะภารกิจด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงภายใน การข่าว การรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย รวมทั้งปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาล และกระทรวงมหาดไทย ได้แก่ การแก้ไขปัญหายาเสพติดปราบปรามผู้มีอิทธิพล การจัดระเบียบสังคม การให้บริการและช่วยเหลือประชาชนที่เดือดร้อน ตลอดจนการปฏิบัติการจิตวิทยามวลชนตามโครงการ อส.สัมพันธ์ โดยให้ผู้บังคับบัญชาทุกระดับติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของสมาชิกกองอาสารักษาดินแดน เพื่อให้เป็นไปตามเกณฑ์ตัวชี้วัดของกรมการปกครอง ตามคำรับรองการปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2557 ทั้งนี้ในการสั่งใช้สมาชิกกองอาสารักษาดินแดน ให้กองร้อยอาสารักษาดินแดนอำเภอ ถือปฏิบัติ ดังนี้

1. จัดทำแผนยุทธการสั่งใช้สมาชิกกองอาสารักษาดินแดน ปฏิบัติภารกิจประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2557 และจัดทำคำสั่งยุทธการประกอบแผนยุทธการสั่งใช้

2. การสั่งใช้กำลังพลสมาชิกกองอาสารักษาดินแดน ให้เน้นการปฏิบัติภารกิจตามแผนยุทธการสั่งใช้เป็นหลัก และสั่งใช้สมาชิกกองอาสารักษาดินแดนให้ตรงตามภารกิจ ทั้งนี้ให้ควบคุมติดตาม ดูแลให้อยู่ในระเบียบวินัยโดยเคร่งครัด

นอกจากนี้ ในการบริหารจัดการ การบังคับบัญชาในส่วนภูมิภาคยังขาดความเชื่อมโยง กับกองกำลังในส่วนกลาง และยังขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งสภาพปัญหาและภารกิจของสมาชิกกองอาสารักษาดินแดนถือได้ว่าเป็นกองกำลังประจำถิ่น มีหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยเสริมสร้างความมั่นคงปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินของประชาชน ปกป้องรักษาผืนแผ่นดิน ในยามสงคราม และพัฒนาท้องถิ่นของตนให้มีความเจริญรุ่งเรืองขึ้น

ความสำคัญของสมาชิกกองอาสารักษาดินแดนนั้น คือ ราษฎรในท้องถิ่นที่อาสาสมัครเข้ามาปฏิบัติหน้าที่โดยผ่านกระบวนการ ขั้นตอน ตามระเบียบและกฎหมาย โดยที่ไม่มีฐานะเป็นข้าราชการหรือลูกจ้างประจำของทางราชการแต่อย่างใด อีกทั้งยังได้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเสียสละเพื่อประเทศชาติเป็นหลัก แต่เมื่อมีการปฏิรูประบบราชการ สิ่งที่กองอาสารักษาดินแดนได้รับผลกระทบ คือสภาพปัญหาและภารกิจที่ได้รับมอบหมายมีมากขึ้น แต่จำนวนสมาชิกอาสารักษาดินแดนมีจำนวนเท่าเดิมอัตราเงินค่าตอบแทนยังเท่าเดิม ยังไม่มีการปรับเบี่ยเลี้ยง เบี้ยสนามและเงินค่าครองชีพที่ได้รับยังไม่เพียงพอ ต่อการดำรงชีพ เรื่องรักษาพยาบาลคนในครอบครัวที่ยังไม่มี

การแก้ไข การทำงานจึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนภารกิจใหม่ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับภารกิจของ กองอาสารักษาดินแดนภายหลังการปฏิรูประบบราชการ

การศึกษาสภาพปัญหาและภารกิจต่างๆที่เกิดขึ้น เพื่อปรับปรุงภารกิจหน้าที่และ โครงสร้างในองค์การให้ดีขึ้นเพื่อเป็นการเสริมสร้างศักยภาพของหน่วยปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพใน การเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ และพัฒนาประเทศโดยรวม ซึ่งสิ่งต่างๆ ที่กล่าวมานับเป็นปัญหา ที่ทำให้ผู้ศึกษามีความสนใจที่จะศึกษา และเมื่อมีผลปรากฏเป็นเช่นใดก็ตาม ย่อมสะท้อนให้เห็นถึง สภาพปัญหาและภารกิจของกองอาสารักษาดินแดนให้เป็นรูปธรรม รวมทั้งสามารถกำหนดเป็น แนวทางปฏิบัติให้กับกองอาสารักษาดินแดนในการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพต่อองค์กรต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหา และภารกิจของกองอาสารักษาดินแดนต่อการให้บริการ ประชาชน : กรณีศึกษาในเขตจังหวัดพิจิตร
2. เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลต่อสภาพปัญหาและภารกิจของกองอาสารักษาดินแดนต่อ การให้บริการประชาชน : กรณีศึกษาในเขตจังหวัดพิจิตร
3. เพื่อศึกษาแนวทางในการปฏิบัติงานในอนาคตของกองอาสารักษาดินแดน : กรณีศึกษา ในเขตจังหวัดพิจิตร

ขอบเขตของการศึกษา

1. ขอบเขตด้านประชากร การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสมาชิกอาสารักษา ดินแดนในพื้นที่จังหวัดพิจิตร ซึ่งมีอยู่จำนวน 12 กองร้อยอาสารักษาดินแดนอำเภอ และอีกหนึ่ง กองบังคับการและบริกา มีจำนวนสมาชิกกองอาสารักษาดินแดนทั้งสิ้น จำนวน 265 นาย ได้ กำหนดขอบเขตของการศึกษาไว้ คือ ศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัญหาและภารกิจของกองอาสารักษา ดินแดน ต่อการให้บริการประชาชน ตั้งแต่รัฐบาลได้มีการจัดตั้งและปรับเปลี่ยนโครงสร้าง กระทรวง ทบวง กรม เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ.2545

2. ขอบเขตด้านพื้นที่กำหนดขอบเขตการศึกษา ไว้ คือ การสัมภาษณ์จะสัมภาษณ์ผู้ที่ ปฏิบัติงานใน กองบังคับการกองอาสารักษาดินแดนจังหวัดพิจิตรทั้ง 12 กองร้อย กับ 1 กองร้อย บังคับการและบริกาเท่านั้น

3. ขอบเขตของเนื้อหา การศึกษาวิจัยครั้งนี้ต้องการศึกษาปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติ หน้าที่ของสมาชิก กองอาสารักษาดินแดนต่อความคาดหวังของสมาชิกกองอาสารักษาดินแดนที่มี ต่ออาชีพของตนเอง รวมทั้งปัจจัยที่เป็นสาเหตุที่ทำให้สมาชิกกองอาสารักษาดินแดนเกิดการ

เรียกร้องเรื่องสวัสดิการต่างๆ โดยศึกษาจากสมาชิก กองอาสารักษาดินแดนที่ยังปฏิบัติงานอยู่ตาม กองร้อยต่างๆ ในจังหวัดพิจิตร ศึกษาทั้งแนวลึกและแนวกว้าง จึงแบ่งประเด็นเนื้อหาของกรวิจัย ออกเป็นข้อย่อยดังนี้

3.1 ศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัญหาอุปสรรค มุ่งศึกษาสภาพปัญหาอุปสรรคของ สมาชิกกอง อาสารักษาดินแดน ที่เกิดจากความต้องการขวัญและกำลังใจ ความเป็นอยู่ของครอบครัวและ สวัสดิการต่างๆ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามปกติ หรือเกิดจากผู้บังคับบัญชา หรือเกิดจากเพื่อน ร่วมงาน

3.2 ศึกษาเกี่ยวกับความคาดหวัง และอนาคตของสมาชิกกองอาสารักษาดินแดน ที่มีต่อ อาชีพของตน มุ่งศึกษาความต้องการของสมาชิก กองอาสารักษาดินแดนที่ต้องการให้เป็นไปใน อนาคตเกี่ยวกับอาชีพของตน ซึ่งความคาดหวังต่อความก้าวหน้าในอาชีพ สมาชิกกองอาสา รักษา ดินแดน

3.3 ศึกษาเกี่ยวกับแนวโน้มของ การสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกกอง อาสารักษาดินแดน ในอนาคต

นิยามศัพท์เฉพาะ

ภารกิจ หมายถึง การสั่งใช้สมาชิกอาสารักษาดินแดนในการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย กำหนด เพื่อให้เป็นไปตามแผนการสั่งใช้หรือคำสั่งให้ปฏิบัติตามแผนยุทธการนั้นๆ

สภาพปัญหา และ อุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ หมายถึง การกระทำที่เกิดจากคน หรือ สิ่งแวดล้อมที่ทำให้สมาชิกกองอาสารักษาดินแดน ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความยากลำบากมี อะไรบ้าง เช่น ปัญหาในการขาดสิ่งอุปกรณ์และอาวุธยุทโธปกรณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ ปัญหาด้าน บุคลากร และปัญหาด้านงบประมาณ เป็นต้น

การให้บริการประชาชนที่ดี หมายถึง การให้บริการที่ทำให้ประชาชนพึงพอใจ แต่ต้อง ไม่ผิดกฎระเบียบของส่วนราชการ และไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ส่วนราชการ

กองอาสารักษาดินแดน หมายถึง องค์การที่จัดตั้งขึ้นอยู่ใน กระทรวงมหาดไทย ตาม พระราชบัญญัติกองอาสารักษาดินแดน พ.ศ. 2497 มีฐานะเป็นนิติบุคคล และเป็นหน่วยงาน เทียบเท่ากองทัพต่างๆ โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นผู้บัญชาการกองอาสา รักษา ดินแดน กรมการปกครอง เป็นเจ้าหน้าที่ของฝ่ายอำนวยการกองอาสารักษาดินแดน (อธิบดีกรมการ ปกครองเป็นหัวหน้าฝ่ายอำนวยการ) ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด เป็นผู้บัญชาการกองอาสา รักษา ดินแดนจังหวัด (บก.อส.จ.)

สมาชิกกองอาสารักษาดินแดน หรือ สมาชิก อส. หมายถึง ราษฎรที่มีคุณสมบัติและลักษณะตามพระราชบัญญัติกองอาสารักษาดินแดน พ.ศ.2497 เป็นผู้อาสาสมัครหรือได้รับคัดเลือกเข้าเป็นสมาชิก ซึ่งสมาชิกกองอาสารักษาดินแดน ประกอบด้วย 3 ประเภท คือ ประเภทสำรอง ประเภทประจำการ และประเภทกองหนุน สังกัดกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

ยศ หรือชั้นยศ ของกองอาสารักษาดินแดน หมายถึง การแต่งตั้งชั้นยศ ตามพระราชบัญญัติยศและเครื่องแบบผู้บังคับบัญชาและเจ้าหน้าที่กองอาสารักษาดินแดน พ.ศ. 2497 และเป็นไปตามกฎ กระทรวงฉบับที่ 7 พ.ศ.2497 ออกตามความใน พระราชบัญญัติ กองอาสารักษาดินแดน พ.ศ.2497

แนวทางในการปฏิบัติงานในอนาคต หมายถึง การให้บริการประชาชนให้ได้รับความพึงพอใจอย่างสูงสุด แนวทางการปฏิบัติงานของกองอาสารักษาดินแดนมีทิศทางการปฏิบัติงานอย่างไร

ความพึงพอใจในการปฏิบัติหน้าที่ หมายถึง ความรู้สึกชอบ ความรักความยินดียอมรับ และการมีเจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติงานของบุคคลเกิดจากการปฏิบัติงาน ทำให้เกิดความกระตือรือร้น มุ่งมั่น มีความคิดสร้างสรรค์ และมีกำลังใจต่อการปฏิบัติงาน ส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงานบรรลุผลสำเร็จในองค์กร

งบประมาณ หมายถึง แผนเบ็ดเสร็จซึ่งแสดงออกในรูปของตัวเงิน แสดงโครงการดำเนินการทั้งหมดในระยะเวลาหนึ่ง แผนนี้จะรวมถึงการกะงบประมาณบริหารกิจกรรมโครงการ และค่าใช้จ่ายตลอดจนทรัพยากรที่จำเป็นในการสนับสนุนในการดำเนินงานให้บรรลุตามแผนนี้ ประกอบด้วยการกระทำ 3 ข้อ ด้วยกันคือ 1 การจัดเตรียม 2 การอนุมัติ และ 3 การบริหาร

สภาพแวดล้อมภายในองค์กร หมายถึง สภาพเหมาะสมในการทำงาน สภาพการทำงาน ที่เป็นด้านกายภาพ ได้แก่สภาพแวดล้อม สภาพที่ทำงาน เครื่องมือเครื่องใช้ วัสดุ อุปกรณ์ ความสะดวกสบายในการทำงาน สิ่งอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน ต่างๆ ตลอดจนความสมดุลของปริมาณงานกับจำนวนบุคคลกร

แนวทางการปรับปรุงในอนาคต หมายถึง การพัฒนาคนในองค์กรทั้งในระดับบุคคล และระดับองค์กร การใช้ศักยภาพ มีโอกาสในการพัฒนาความรู้ ความคิด ทักษะอาชีพ การบริหารจัดการได้ ด้านความเป็นอยู่ในสังคมฐานความรู้ตลอดไป

การสร้างขวัญกำลังใจ หมายถึง การให้ความยกย่องชมเชย และบำเหน็จความดีความชอบอย่างเหมาะสมเพื่อเป็นการตอบแทน การทำประโยชน์ให้แก่หน่วยงาน

อำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง/สมาชิกกองอาสารักษาดินแดน ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาอำนาจสืบสวนและสอบสวน หมายถึง มาตรา 17 พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจมีอำนาจทำการสืบสวนคดีอาญาได้

มาตรา 18 ในจังหวัดอื่นนอกจากจังหวัดพระนครและจังหวัดธนบุรีพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ ปลัดอำเภอและข้าราชการตำรวจซึ่งมียศตั้งแต่ชั้นนายร้อยตำรวจตรีหรือเทียบเท่า นายร้อยตำรวจตรีขึ้นไป มีอำนาจสอบสวนความผิดอาญาซึ่งได้เกิดหรืออ้าง หรือเชื่อว่าได้เกิดภายในเขตอำนาจของตน หรือผู้ต้องหาที่มีที่อยู่ หรือถูกจับภายในเขตอำนาจของตนได้

ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายบทบัญญัติในมาตรา 19 มาตรา 20 และมาตรา 21 ความผิดอาญาได้เกิดในเขตอำนาจของเจ้าพนักงานสอบสวนคนใดโดยปกติให้เป็นหน้าที่พนักงานสอบสวนผู้นั้นเป็นผู้รับผิดชอบในการสอบสวนความผิดนั้น ๆ เพื่อดำเนินคดีไว้แต่เมื่อมีเหตุจำเป็นหรือเพื่อความสะดวก จึงให้พนักงานสอบสวนแห่งท้องที่ที่ผู้ต้องหาที่มีที่อยู่หรือถูกจับเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการสอบสวน ในเขตท้องที่ใดมีพนักงานสอบสวนหลายคน การดำเนินการสอบสวนให้อยู่ในความรับผิดชอบของพนักงานสอบสวนผู้เป็นหัวหน้าในท้องที่นั้น หรือผู้รักษาการแทน

อำนาจสอบสวนของพนักงานฝ่ายปกครอง หมายถึง เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ ปลัดอำเภอ เป็นพนักงานสอบสวนในจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 18 วรรคหนึ่งมีอำนาจสอบสวนความผิดอาญาซึ่งได้เกิดหรืออ้างเชื่อว่าได้เกิดภายในเขตตนหรือผู้ต้องหาที่มีที่อยู่หรือถูกจับในเขตอำนาจของตน อำนาจของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ ในการสืบสวนคดีอาญา โดยบังคับใช้กฎหมายเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชนดังนี้

1. อำนาจสืบสวนแสวงหาข้อเท็จจริงและหลักฐานเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยและเพื่อรายละเอียดแห่งความผิด (มาตรา 2(10))
2. เมื่อพบการกระทำความผิดอาญา มีอำนาจจับกุมผู้กระทำความผิดตามมาตรา 78,80
3. เมื่อสืบสวนได้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกระทำความผิด มีอำนาจในการค้นตามมาตรา 92,93

อำนาจของสมาชิกกองอาสารักษาดินแดน หมายถึง สมาชิกกองอาสารักษาดินแดน หรือ อส. นั้นถือเป็นผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง ตามพระราชบัญญัติกองอาสารักษาดินแดน มาตรา 16 (2) กำหนดให้กองอาสารักษาดินแดน มีหน้าที่ ทำหน้าที่รักษาความสงบภายในท้องที่ร่วมกับพนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจ และมาตรา 29 ระบุหน้าที่หรือสมาชิกกองอาสารักษาดินแดน ในระหว่างทำการตามหน้าที่ให้ถือว่าเป็นเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ จึงจะมี

อำนาจตามกฎหมาย หรือพูดให้เข้าใจง่าย ๆ สมาชิกกองอาสารักษาดินแดน ก็คือผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 17

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงสภาพปัญหา และภารกิจของกองอาสารักษาดินแดนต่อการให้บริการประชาชน
2. ทำให้ทราบการเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลต่อสภาพปัญหาและภารกิจของกองอาสารักษาดินแดนต่อการให้บริการประชาชน
3. ทำให้ทราบแนวทางในการปฏิบัติงานในอนาคตของกองอาสารักษาดินแดน

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม